NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Legii cu privire la energia termică și promovarea cogenerării

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului de act normativ
Proiectul Legii cu privire la energia termică și promovarea cogenerării a fost elaborat de către Ministerul Energiei.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1 Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de lege a fost elaborat în temeiul acțiunii normative nr. 31 din Clusterul 4 „Agenda verde și conectivitatea sustenabilă”, Capitolul 15 „Energie” al Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025. Elaborarea proiectului este determinată, de asemenea, de necesitatea asigurării coerenței cadrului normativ național în domeniul energiei termice cu obiectivele stabilite în documentele naționale de politici publice, inclusiv în Planul național integrat pentru energie și climă 2025–2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 86/2025, și în Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2050, precum și de necesitatea alinierii cadrului normativ național la acquis-ul Uniunii Europene relevant pentru sectorul termoenergetic și la angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Comunității Energetice.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Elaborarea proiectului este determinată de necesitatea modernizării și consolidării cadrului juridic aplicabil sectorului termoenergetic, în condițiile evoluției tehnologice, ale necesității creșterii eficienței energetice, diversificării surselor de energie, decarbonizării sectorului și alinierii cadrului național la cerințele acquis-ului Uniunii Europene și la angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Comunității Energetice. Cadrul normativ existent, reglementat în principal prin Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, a fost elaborat într-un context tehnologic, economic și instituțional diferit de cel actual. Dezvoltarea surselor regenerabile, apariția unor noi tehnologii de stocare a energiei termice, valorificarea căldurii reziduale, digitalizarea sistemelor de măsurare și gestionare a consumului, precum și necesitatea integrării eficiente a sistemelor termoenergetice în procesul de tranziție energetică impun revizuirea și consolidarea cadrului legislativ. Totodată, sunt necesare mecanisme mai clare privind planificarea dezvoltării sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, evaluarea potențialului de eficiență energetică, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii, accesul și racordarea la rețele, achiziția energiei termice, contorizarea, facturarea, protecția consumatorilor și asigurarea continuității serviciilor. Principala problemă abordată prin prezentul proiect constă în caracterul insuficient de integrat și corelat al cadrului normativ existent, care nu asigură condițiile necesare pentru consolidarea, modernizarea și dezvoltarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică (SACET), sporirea eficienței energetice și valorificarea eficientă a resurselor energetice, în conformitate cu obiectivele stabilite în Planul național integrat pentru energie și climă 2025–2030, în Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2050, precum și cu cerințele relevante ale acquis-ului Uniunii Europene. În anul 2025, Republica Moldova a înregistrat o creștere semnificativă a capacităților instalate de surse de energie regenerabilă. La sfârșitul lunii septembrie 2025, capacitatea totală instalată

din surse regenerabile constituia 897,50 MW, în creștere cu 318,10 MW față de sfârșitul anului 2024. La sfârșitul anului 2025, capacitatea totală instalată a ajuns la 980,98 MW.

Această evoluție evidențiază necesitatea dezvoltării unor mecanisme adecvate pentru integrarea surselor regenerabile în sistemele de încălzire și răcire, inclusiv prin utilizarea pompelor de căldură, a instalațiilor de stocare a energiei termice, a căldurii reziduale și a cogenerării de înaltă eficiență.

Potrivit Planului național integrat pentru energie și climă până în anul 2030, sunt stabilite obiective privind realizarea unor economii noi de energie de minimum 0,8% anual începând cu anul 2024, atingerea unei ponderi de 40% a energiei din surse regenerabile în sectorul încălzirii și răcirii și creșterea ratei de renovare a clădirilor.

Principalele bariere care urmează a fi abordate prin proiectul noii legi sunt:

- caracterul fragmentar și insuficient corelat al cadrului normativ privind alimentarea centralizată cu energie termică, eficiența energetică și renovarea energetică a clădirilor;
- lipsa unor mecanisme suficient de clare de coordonare între autoritățile publice centrale și locale, operatorii sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică (SACET), furnizorii de servicii energetice și investitori;
- insuficiența stimulentelor economice și a mecanismelor de finanțare pentru modernizarea infrastructurii termoenergetice și realizarea renovărilor aprofundate sau etapizate ale clădirilor;
- caracterul insuficient de previzibil al cadrului de reglementare necesar mobilizării investițiilor publice și private în modernizarea, extinderea și decarbonizarea SACET;
- integrarea insuficientă a măsurilor de renovare energetică a clădirilor în planificarea dezvoltării SACET;
- nivelul redus de utilizare a surselor regenerabile de energie, a cogenerării de înaltă eficiență, a căldurii reziduale și a tehnologiilor moderne de stocare a energiei termice;
- insuficiența instrumentelor de planificare pe termen mediu și lung, bazate pe evaluarea cererii de energie termică și a potențialului de economisire a energiei;
- accesul limitat al proprietarilor și consumatorilor la informații, consultanță tehnică și soluții de finanțare pentru eficiența energetică;
- insuficiența mecanismelor de protecție a consumatorilor vulnerabili și de asigurare a accesibilității serviciului de alimentare cu energie termică.

Continuitatea și calitatea serviciilor

Datele Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică indică menținerea unor probleme privind continuitatea și calitatea serviciilor de alimentare cu energie termică. Potrivit Raportului privind activitatea ANRE pentru anul 2024 evidențiază caracterul sistemic al problemelor legate de continuitatea și calitatea serviciilor de alimentare cu energie termică.

În anul 2025 au fost înregistrate 651 de întreruperi neprogramate ale serviciilor de alimentare cu energie termică, dintre care 578 la S.A. „Termoelectrica". Totodată, au fost înregistrate 150 de întreruperi programate. În același an au fost înregistrate 300 de reclamații privind calitatea agentului termic și a apei calde menajere, dintre care 266 au vizat S.A. „Termoelectrica".

Aceste date evidențiază necesitatea consolidării cadrului privind indicatorii de calitate, continuitatea serviciilor, obligațiile titularilor de licențe, informarea consumatorilor și mecanismele de compensare în cazul nerespectării parametrilor garantați.

Problemele privind continuitatea și calitatea serviciilor sunt strâns legate de starea infrastructurii și de eficiența operațională a sistemelor termoenergetice. În acest context, modernizarea infrastructurii, reducerea pierderilor, creșterea eficienței investițiilor și instituirea unor indicatori de calitate clari reprezintă elemente necesare pentru îmbunătățirea serviciilor furnizate consumatorilor.

Investițiile și modernizarea infrastructurii

Nivelul de realizare a investițiilor în sectorul termoenergetic rămâne un factor important pentru modernizarea infrastructurii, reducerea pierderilor și creșterea fiabilității serviciilor.

În acest context, proiectul instituie mecanisme mai clare privind planificarea dezvoltării rețelelor termice, elaborarea planurilor de investiții, evaluarea eficienței investițiilor și corelarea investițiilor în infrastructura termoenergetică cu măsurile de eficiență energetică, renovarea clădirilor și evoluția cererii de energie termică.

Pierderile de energie termică

Potrivit datelor Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică pentru anul 2025, pierderile efective de energie termică au constituit 334,3 mii Gcal, reprezentând 19,61% din energia livrată de la colectoare, comparativ cu 303,5 mii Gcal și 18,08% în anul 2024. Pierderile recunoscute în tarife pentru anul 2025 au constituit 302,8 mii Gcal, respectiv 18,04%. Nivelul pierderilor evidențiază necesitatea accelerării modernizării infrastructurii și instituirii unor stimulente de reglementare orientate spre reducerea pierderilor și creșterea eficienței energetice.

Spre deosebire de alte sectoare reglementate (gaze naturale și electroenergetic), în sectorul termoenergetic lipsește un mecanism de compensare automat pentru consumatori. Corespunzător, nu sunt stabilite sume fixe/variabile și proceduri standardizate de acordare automată a compensațiilor pentru nerespectarea indicatorilor garantați.

Una dintre cele mai eficiente și fezabile modalități de a îmbunătăți securitatea aprovizionării cu energie, de a limita impactul negativ asupra mediului și de a elimina sărăcia energetică este reducerea consumului de energie prin creșterea eficienței energetice.

Eficiența energetică și reducerea emisiilor

Consumul final de energie în sectorul rezidențial poate ajunge la aproximativ 1 257 ktep în anul 2030, comparativ cu 1 036 ktep în anul 2023, în ipoteza implementării unor măsuri de eficiență energetică, astfel cum sunt prevăzute în Planul Național Integrat pentru Energie și Climă 2030.[1] În mod corespunzător, cel mai mare potențial de economisire a energiei și de reducere a emisiilor de GES se regăsește în sectorul rezidențial, în raport cu nivelul consumului de energie aferent acestuia. Creșterea eficienței energetice constituie una dintre principalele modalități de reducere a consumului de energie, îmbunătățire a securității aprovizionării cu energie, diminuare a impactului asupra mediului și reducere a sărăciei energetice.

Conform Programului de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 659/2023, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a atinge, până în anul 2030, ținta necondiționată de 70% de reducere a emisiilor nete a GES comparativ cu nivelurile anului 1990. Angajamentul de reducere a emisiilor ar putea crește până la 78% în mod condiționat, având suportul financiar și tehnic necesar al donatorilor internaționali.

În acest context, proiectul urmărește crearea unui cadru juridic care să permită dezvoltarea unor sisteme termoenergetice eficiente, flexibile și reziliente, capabile să integreze surse regenerabile, căldură reziduală, stocare de energie termică și cogenerare de înaltă eficiență.

Adoptarea proiectului de lege va contribui, de asemenea, la realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă ale Agendei 2030, în special a Obiectivului nr. 7 – Energie curată și la prețuri accesibile, Obiectivului nr. 9 – Industrie, inovație și infrastructură, Obiectivului nr. 11 – Orașe și comunități durabile și Obiectivului nr. 13 – Acțiune climatică.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul general al proiectului constă în crearea unui cadru juridic coerent pentru organizarea, reglementarea, funcționarea, dezvoltarea și monitorizarea sectorului termoenergetic și a sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, în vederea asigurării unor servicii sigure, continue, de calitate, eficiente energetic, accesibile și transparente, precum și a promovării cogenerării de înaltă eficiență, a surselor regenerabile de energie și a decarbonizării sectorului.

[1] Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2050
https://energie.gov.md/sites/default/files/concept_strategia_enenergetica_act._-clean_1.pdf

Pentru realizarea obiectivului general, proiectul urmărește:

- modernizarea și dezvoltarea durabilă a sectorului termoenergetic;
- creșterea eficienței energetice și reducerea pierderilor de energie termică;
- consolidarea securității și continuității alimentării cu energie termică;
- crearea unui cadru juridic mai previzibil pentru investițiile publice și private;
- promovarea cogenerării de înaltă eficiență;
- promovarea integrării surselor regenerabile de energie în sistemele de încălzire și răcire;
- dezvoltarea stocării energiei termice;
- valorificarea căldurii și frigului rezidual;
- consolidarea mecanismelor de planificare și dezvoltare a sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire;
- instituirea unui cadru tarifar transparent și orientat spre eficiență;
- consolidarea protecției consumatorilor și a mecanismelor de compensare;
- îmbunătățirea contorizării, facturării și accesului consumatorilor la date privind consumul;
- instituirea unor mecanisme pentru prevenirea și gestionarea situațiilor de criză;
- alinierea cadrului național la cerințele relevante ale acquis-ului Uniunii Europene și la obligațiile asumate în cadrul Comunității Energetice.

Realizarea obiectivelor va fi urmărită prin indicatori privind, după caz, evoluția pierderilor de energie termică, calitatea și continuitatea serviciilor, nivelul de modernizare a infrastructurii, gradul de utilizare a surselor regenerabile și a cogenerării de înaltă eficiență, dezvoltarea capacităților de stocare, nivelul de contorizare și digitalizare, precum și gradul de realizare a planurilor de dezvoltare și investiții.

Indicatorii cantitativi, valorile de referință și țintele aferente urmează a fi stabilite în documentele de politici publice, planurile de dezvoltare și actele normative secundare aplicabile, în funcție de datele disponibile și de specificul fiecărui sistem.

Soluțiile propuse

Proiectul este structurat în nouă capitole și cuprinde cinci anexe.

Capitolul I – Dispoziții generale stabilește scopul, domeniul de aplicare și obiectivele legii, precum și noțiunile utilizate în sectorul termoenergetic. Sunt consacrate principiul „*eficiența energetică înainte de toate*”, caracterul de serviciu public de interes general al producerii, distribuției și furnizării energiei termice, precum și obiectivele privind modernizarea, decarbonizarea și securitatea sectorului.

Capitolul II – Competențe administrative și de reglementare delimitează atribuțiile Guvernului, ale organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, ale Centrului Național pentru Energie Durabilă și ale autorităților administrației publice locale în sectorul termoenergetic.

Capitolul III – Promovarea cogenerării de înaltă eficiență și a sistemelor eficiente de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire reglementează evaluarea și planificarea serviciilor de încălzire și răcire, analizele cost-beneficiu, criteriile pentru sistemele eficiente, valorificarea căldurii și frigului rezidual, cogenerarea de înaltă eficiență, garanțiile de origine, stocarea energiei termice și utilizarea energiei termice rezultate din incinerarea și/sau coincinerarea deșeurilor în scopuri energetice.

Capitolul IV – Organizarea și licențierea activităților în sectorul termoenergetic reglementează activitățile de producere, distribuție și furnizare a energiei termice, condițiile de licențiere, externalizarea anumitor servicii și control, obligațiile de serviciu public, accesul la infrastructură și continuitatea activităților licențiate.

Capitolul V – Producerea, distribuția și furnizarea energiei termice reglementează drepturile și obligațiile distribuitorilor și furnizorilor, dezvoltarea și exploatarea rețelelor, accesul și racordarea, întreruperea și limitarea livrării, gestionarea datelor de consum, contorizarea, subcontorizarea, repartizarea consumului, facturarea și informarea consumatorilor.
Capitolul VI – Protecția consumatorilor stabilește drepturile și obligațiile consumatorilor finali, cerințele privind calitatea serviciilor, protecția consumatorilor vulnerabili, transparența și confidențialitatea informațiilor, mecanismele de soluționare a reclamațiilor și mecanismele de compensare.
Capitolul VII – Dreptul de proprietate și drepturile de folosință ale terților reglementează utilizarea terenurilor și a altor bunuri necesare construirii, exploatării, întreținerii și modernizării rețelelor termice și instalațiilor termoenergetice. Sunt stabilite drepturile de folosință, servitute și acces ale unităților termoenergetice, precum și obligațiile privind notificarea, restabilirea bunurilor afectate și repararea prejudiciilor. Capitolul reglementează, de asemenea, exproprierea pentru cauză de utilitate publică, zonele de protecție a rețelelor termice și transmiterea infrastructurii către unitățile termoenergetice în condițiile legii.
Capitolul VIII – Examinarea și soluționarea plângerilor și a litigiilor. Răspunderea pentru încălcarea legislației în sectorul termoenergetic reglementează mecanismele de monitorizare și control, raportarea informațiilor, examinarea reclamațiilor și răspunderea pentru încălcarea legislației.
Capitolul IX – Dispoziții finale și tranzitorii stabilește termenul de intrare în vigoare a legii și măsurile necesare pentru tranziția la noul cadru normativ, inclusiv valabilitatea licențelor și contractelor existente, termenele de conformare și obligațiile privind elaborarea și ajustarea actelor normative secundare. Totodată, se prevede abrogarea Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.
Proiectul cuprinde cinci anexe:

- *Anexa nr. 1 – Metodologia de determinare a eficienței procesului de cogenerare*, care stabilește criteriile și indicatorii utilizați pentru evaluarea eficienței producerii combinate a energiei electrice și termice;
- *Anexa nr. 2 – Principii generale pentru calculul energiei electrice produse prin cogenerare,* care stabilește regulile de determinare a cantității de energie electrică atribuite procesului de cogenerare;
- *Anexa nr. 3 – Potențialul eficienței energetice în contextul serviciilor de încălzire și răcire*, care stabilește elementele ce urmează a fie examinate în cadrul evaluării potențialului național de eficiență energetică în sectorul încălzirii și răcirii;
- *Anexa nr. 4 – Garanția de origine pentru energia electrică produsă în regim de cogenerare de înaltă eficiență,* care stabilește informațiile obligatorii și cerințele aplicabile emiterii garanțiilor de origine;
- *Anexa nr. 5 – Analiza cost-beneficiu,* care stabilește principiile, criteriile și elementele metodologice necesare evaluării fezabilității economice a soluțiilor de încălzire și răcire, inclusiv a cogenerării de înaltă eficiență, a valorificării căldurii reziduale și a sistemelor eficiente de alimentare centralizată.

În urma implementării proiectului se urmărește:

- crearea unui cadru legislativ unitar și predictibil pentru sectorul termoenergetic;
- consolidarea planificării dezvoltării infrastructurii termoenergetice;
- îmbunătățirea calității și continuității serviciilor;
- reducerea pierderilor și creșterea eficienței energetice;
- creșterea ponderii surselor regenerabile și a cogenerării de înaltă eficiență în sectorul încălzirii și răcirii;
- dezvoltarea soluțiilor de stocare a energiei termice și valorificare a căldurii reziduale;
- îmbunătățirea contorizării și a accesului consumatorilor la informații;
- consolidarea protecției consumatorilor, inclusiv a celor vulnerabili;

- creșterea transparenței reglementării tarifare și a procesului investițional;
- apropierea cadrului național de cerințele relevante ale acquis-ului Uniunii Europene.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului au fost analizate următoarele opțiuni:

Opțiunea 1 – Menținerea cadrului normativ existent

Menținerea Legii nr. 92/2014 fără intervenții legislative suplimentare nu permite soluționarea în mod corespunzător a deficiențelor identificate. Această opțiune ar menține lacunele și necorelările existente privind dezvoltarea sistemelor de alimentare centralizată, eficiența energetică, integrarea surselor regenerabile, stocarea energiei termice, valorificarea căldurii reziduale, contorizarea, facturarea și protecția consumatorilor. De asemenea, ar limita posibilitatea alinierii cadrului normativ național la cerințele relevante ale acquis-ului Uniunii Europene și la angajamentele asumate în cadrul procesului de aderare și al Comunității Energetice. Prin urmare, această opțiune nu a fost reținută.

Opțiunea 2 – Modificarea și completarea Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării

A fost examinată și posibilitatea modificării substanțiale a Legii nr. 92/2014 prin introducerea unor reglementări noi privind eficiența energetică, sistemele eficiente de alimentare centralizată, cogenerarea de înaltă eficiență, sursele regenerabile, stocarea energiei termice, căldura reziduală, contorizarea, facturarea și protecția consumatorilor. Această opțiune ar presupune însă modificarea unui număr considerabil de dispoziții ale Legii nr. 92/2014, inclusiv restructurarea competențelor instituționale, reorganizarea mecanismelor de reglementare, introducerea unor noi categorii de drepturi și obligații și actualizarea terminologiei.

În aceste condiții, menținerea structurii actualei legi ar putea afecta coerența, claritatea și predictibilitatea cadrului normativ și ar crește riscul menținerii unor necorelări între dispozițiile existente și noile mecanisme propuse. Din aceste considerente, această opțiune nu a fost reținută.

Opțiunea 3 – Elaborarea unei noi legi

Elaborarea unei noi legi permite sistematizarea integrală a cadrului juridic, eliminarea dispozițiilor depășite sau necorelate, introducerea unor mecanisme noi și delimitarea clară a competențelor instituționale. Noua lege permite, de asemenea, integrarea într-un singur act normativ a dispozițiilor referitoare la planificarea sectorului, eficiența energetică, cogenerarea de înaltă eficiență, sursele regenerabile, căldura reziduală, stocarea energiei termice, accesul la rețele, licențierea, contorizarea, facturarea, protecția consumatorilor și reglementarea tarifelor. Această opțiune a fost reținută.

În lipsa intervenției legislative în sectorul termoenergetic, pot apărea următoarele consecințe:

- menținerea problemelor privind continuitatea și calitatea serviciilor;
- diminuarea atractivității și competitivității SACET;
- menținerea pierderilor energetice și utilizarea ineficientă a resurselor;
- limitarea integrării surselor regenerabile, a cogenerării de înaltă eficiență, a căldurii reziduale și a stocării energiei termice;
- menținerea necorelării dintre dezvoltarea infrastructurii termoenergetice și renovarea energetică a clădirilor;
- dificultăți în aplicarea principiului „eficiența energetică înainte de toate”;
- menținerea unor lacune în protecția și compensarea consumatorilor;
- întârzierea alinierii cadrului normativ național la cerințele relevante ale acquis-ului Uniunii Europene și la angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Comunității Energetice.

În ceea ce privește aplicarea etapizată a unor prevederi, proiectul prevede dispoziții finale și tranzitorii care permit stabilirea unor termene de conformare diferențiate, astfel încât

obligațiile noi să poată fi implementate într-un mod previzibil și să nu afecteze continuitatea serviciilor.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul va avea impact asupra autorităților și instituțiilor publice cu atribuții în sectorul termoenergetic, în special asupra Ministerului Energiei, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, Centrului Național pentru Energie Durabilă și autorităților administrației publice locale.

Implementarea proiectului va presupune:

- delimitarea și consolidarea competențelor instituționale;
- elaborarea și actualizarea actelor normative secundare;
- elaborarea și actualizarea documentelor de planificare;
- monitorizarea indicatorilor de performanță ai sectorului;
- consolidarea mecanismelor de raportare și schimb de date;
- instruirea și consolidarea capacităților personalului implicat.

La etapa elaborării proiectului nu se estimează necesitatea unor alocații bugetare suplimentare distincte pentru implementarea acestuia. Atribuțiile noi urmează a fi exercitate, în principal, de autoritățile și instituțiile existente, în limitele competențelor stabilite de lege și ale resurselor bugetare aprobate.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Adoptarea și intrarea în vigoare a proiectului de lege nu generează, prin ele însele, necesitatea alocării unor mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat. Atribuțiile stabilite autorităților și instituțiilor publice urmează a fi exercitate în limita competențelor și a alocațiilor bugetare aprobate. Eventualele cheltuieli aferente măsurilor de implementare care vor fi instituite prin acte normative subsecvente, programe, scheme de sprijin sau proiecte investiționale vor fi evaluate și fundamentate financiar la etapa elaborării și aprobării acestora, în conformitate cu legislația bugetar-fiscală.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul va avea impact asupra titularilor de licențe, producătorilor, distribuitorilor, furnizorilor, operatorilor instalațiilor de stocare a energiei termice, investitorilor, administratorilor clădirilor și altor participanți la sector.

Impactul asupra întreprinderilor va consta, în principal, în:

- clarificarea drepturilor și obligațiilor;
- stabilirea unor cerințe mai clare privind planificarea și investițiile;
- consolidarea cerințelor privind calitatea serviciilor;
- modernizarea contorizării și gestionării datelor;
- introducerea sau consolidarea unor cerințe privind eficiența energetică;
- integrarea surselor regenerabile și a tehnologiilor de stocare;
- efectuarea analizelor cost-beneficiu;
- conformarea cu criteriile aplicabile sistemelor eficiente.

Aplicarea noilor prevederi poate genera costuri de conformare, în special pentru:

- instalarea sau modernizarea sistemelor de contorizare și subcontorizare;
- adaptarea sistemelor informaționale;
- colectarea, prelucrarea și raportarea datelor;
- elaborarea planurilor de dezvoltare;
- modernizarea infrastructurii;
- reducerea pierderilor;
- integrarea surselor regenerabile de energie, a căldurii reziduale, a cogenerării de înaltă eficiență și a instalațiilor de stocare.

Pentru întreprinderile mici și mijlocii, impactul va depinde de activitatea desfășurată și de nivelul de reglementare aplicabil. Cerințele administrative urmează a fi proporționale cu natura, amploarea și riscurile activității desfășurate.
Proiectul nu instituie restricții nejustificate asupra concurenței. Dimpotrivă, prin stabilirea unor reguli transparente și nediscriminatorii privind accesul la rețele, achiziția energiei termice și participarea la sector se urmărește crearea unor condiții previzibile pentru participanții existenți și potențiali.
Pe termen mediu și lung, proiectul poate genera efecte pozitive pentru sectorul privat prin reducerea costurilor de exploatare, creșterea eficienței, diversificarea surselor de producere și dezvoltarea unor oportunități noi de investiții și finanțare.

4.4. Impactul social

Proiectul va avea impact asupra consumatorilor casnici, instituțiilor publice, agenților economici și, în special, asupra consumatorilor vulnerabili.
Impactul social urmărit constă în:

- creșterea calității și continuității serviciilor;
- consolidarea drepturilor consumatorilor;
- creșterea transparenței facturării;
- accesul la informații privind consumul;
- instituirea unor mecanisme mai clare de compensare;
- consolidarea protecției consumatorilor vulnerabili;
- reducerea consumului de energie prin măsuri de eficiență energetică;
- îmbunătățirea accesibilității serviciilor de încălzire și răcire.

Pe termen scurt, aplicarea noilor cerințe poate presupune adaptarea consumatorilor și participanților la sector la noile mecanisme de contorizare, facturare și informare.
Pe termen mediu și lung, modernizarea infrastructurii și creșterea eficienței energetice pot contribui la reducerea consumului de energie, îmbunătățirea confortului termic și reducerea riscurilor asociate sărăciei energetice.
Implementarea proiectului poate genera, de asemenea, cerere pentru forță de muncă în domenii precum proiectarea, construcția, instalarea, exploatarea și întreținerea infrastructurii termoenergetice, integrarea surselor regenerabile, digitalizarea și dezvoltarea tehnologiilor de eficiență energetică.
Proiectul nu instituie măsuri discriminatorii și urmărește aplicarea principiilor egalității și nediscriminării în accesul la serviciile din sectorul termoenergetic.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul are impact asupra prelucrării datelor cu caracter personal, în special în ceea ce privește gestionarea datelor privind consumatorii, consumul de energie termică, facturarea, contorizarea și accesul la anumite informații necesare realizării procedurilor de racordare, deconectare și furnizare a energiei termice.
Categoriile de date prelucrate pot include, după caz, date de identificare și contact ale consumatorilor, date privind locul de consum, date privind consumul de energie termică, date privind contractul și plățile, precum și alte date necesare executării raporturilor juridice.
Prelucrarea datelor se va realiza numai în măsura necesară îndeplinirii scopurilor prevăzute de lege și cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal, inclusiv a principiilor legalității, proporționalității, minimizării datelor, limitării scopului și securității prelucrării.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu instituie măsuri discriminatorii pe criteriul de sex și nu generează diferențe de tratament între femei și bărbați.
Prin proiect se urmărește asigurarea aplicării principiului egalității și nediscriminării în accesul la serviciile din sectorul termoenergetic și la beneficiile rezultate din măsurile de eficiență energetică și modernizare a infrastructurii.

4.5. Impactul asupra mediului

Impactul proiectului asupra mediului este preponderent pozitiv pe termen mediu și lung.
Implementarea proiectului poate contribui la:

- reducerea consumului de combustibili fosili;
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- reducerea emisiilor de poluanți atmosferici;
- creșterea eficienței producerii, distribuției și consumului de energie termică;
- reducerea pierderilor de energie termică;
- promovarea cogenerării de înaltă eficiență;
- promovarea energiei din surse regenerabile;
- valorificarea căldurii reziduale;
- dezvoltarea sistemelor de stocare a energiei termice;
- dezvoltarea unor sisteme eficiente de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire;
- creșterea rezilienței infrastructurii la efectele schimbărilor climatice;
- promovarea utilizării eficiente a resurselor și a principiilor economiei circulare, inclusiv prin valorificarea energetică a deșeurilor în condițiile legislației de mediu.

Pe termen scurt, în timpul lucrărilor de modernizare și extindere a infrastructurii pot apărea efecte locale și temporare, precum zgomot, praf, generarea de deșeuri sau perturbarea temporară a solului și a circulației. Aceste efecte urmează a fi prevenite sau diminuate prin respectarea legislației de mediu, aplicarea măsurilor de protecție și, după caz, obținerea actelor permisive necesare.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Impactul proiectului poate fi evidențiat prin următoarele efecte:
Îmbunătățirea calității aerului - modernizarea instalațiilor termoenergetice, utilizarea tehnologiilor eficiente, promovarea surselor regenerabile de energie și valorificarea căldurii reziduale pot contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de poluanți atmosferici.
Creșterea securității energetice - reducerea pierderilor, diversificarea surselor de energie, creșterea eficienței energetice și integrarea surselor regenerabile pot contribui la diminuarea dependenței de combustibili importați și la creșterea rezilienței sectorului termoenergetic.
Stimularea investițiilor și a inovării - un cadru juridic mai clar și mai previzibil poate facilita investițiile în modernizarea rețelelor, cogenerarea de înaltă eficiență, stocarea energiei termice, digitalizare și tehnologii cu emisii reduse.
Creșterea calității serviciilor și protecția consumatorilor - introducerea indicatorilor de calitate, a mecanismelor de compensare și a cerințelor privind contorizarea și facturarea transparentă va contribui la consolidarea drepturilor consumatorilor și la creșterea transparenței relațiilor dintre participanții la sector și consumatori.
Dezvoltarea economică și crearea locurilor de muncă - investițiile în infrastructura termoenergetică pot genera activitatea economică și noi locuri de muncă în domeniile proiectării, construcției, instalării, întreținerii, cercetării și dezvoltării tehnologiilor energetice.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația Uniunii Europene

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale Uniunii Europene în legislația națională

Proiectul asigură transpunerea parțială și sectorială a Directivei (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955, în măsura în care dispozițiile acesteia vizează sectorul termoenergetic, sistemele de încălzire și răcire, cogenerarea, eficiența energetică și protecția consumatorilor.
Proiectul transpune, în măsura relevanței pentru domeniul reglementat, prevederile art. 2, art. 3, art. 14 alin. (1) și (2), art. 15 alin. (1)–(3), art. 16, art. 18, art. 20–24, art. 25 alin. (1)–(6), art. 26, precum și ale anexelor II, III și X–XII la Directiva (UE) 2023/1791.

Transpunerea integrală a Directivei (UE) 2023/1791 urmează a fi realizată etapizat, prin proiectul prezentei legi și prin actele normative sectoriale conexe, în funcție de domeniul de reglementare al dispozițiilor directivei. În acest sens, măsurile normative conexe prevăzute în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029 includ, în special, modificarea Legii nr. 139/2018 privind eficiența energetică, prevăzută în acțiunea normativă nr. 7 din Capitolul 15 „Energie", Clusterul 4, cu termen de realizare în perioada octombrie–decembrie 2026.
Alte prevederi ale Directivei care țin de domenii conexe sectorului termoenergetic vor fi transpuse prin actele normative corespunzătoare, în termenele stabilite în Programul național de aderare și în concordanță cu măsurile prevăzute în tabelul de concordanță al proiectului.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației Uniunii Europene

Proiectul instituie cadrul juridic și instituțional necesar pentru implementarea cerințelor europene în domeniul eficienței energetice, cogenerării de înaltă eficiență și sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire.
În acest scop, proiectul prevede:

- aplicarea principiului „*eficiența energetică înainte de toate*" la planificarea și dezvoltarea sectorului termoenergetic;
- elaborarea și actualizarea evaluării cuprinzătoare a potențialului serviciilor de încălzire și răcire;
- elaborarea planurilor locale privind încălzirea și răcirea;
- efectuarea analizelor cost-beneficiu;
- stabilirea criteriilor progresive pentru calificarea sistemelor drept sisteme eficiente;
- instituirea planurilor de conformare pentru sistemele care nu îndeplinesc aceste criterii;
- promovarea cogenerării de înaltă eficiență;
- promovarea energiei din surse regenerabile;
- valorificării căldurii reziduale;
- dezvoltarea stocării energiei termice;
- instituirea sistemului garanțiilor de origine pentru energia electrică produsă în regim de cogenerare de înaltă eficiență;
- asigurarea accesului transparent și nediscriminatoriu la rețele;
- stabilirea condițiilor pentru racordarea și achiziționarea energiei termice;
- modernizarea sistemelor de contorizare și introducerea citirii la distanță;
- asigurarea accesului consumatorilor la datele privind consumul;
- consolidarea cerințelor privind facturarea și informarea consumatorilor;
- instituirea indicatorilor de calitate și a mecanismelor de compensare;
- consolidarea mecanismelor extrajudiciare de soluționare a reclamațiilor;
- delimitarea competențelor autorităților publice și ale entităților relevante;
- stabilirea termenelor pentru elaborarea și ajustarea actelor normative secundare.

Prin aceste măsuri se creează cadrul necesar pentru aplicarea funcțională a normelor europene în ordinea juridică națională și pentru realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de aderare la Uniunea Europeană și în cadrul Comunității Energetice.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, în compartimentul „Transparență decizională, consultări publice", precum și pe portalul guvernamental https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/18244.

7. Concluziile expertizelor

Concluziile urmează a fi incluse și reflectate în rezultatul procesului de avizare și expertizare a proiectului.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încorporează în cadrul normativ național în calitate de act legislativ special care reglementează organizarea, funcționarea, dezvoltarea și monitorizarea sectorului termoenergetic. La data intrării în vigoare a prezentei legi se va abroga Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

Prevederile proiectului se vor aplica în corelare cu Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu, Legea nr. 19/2016 cu privire la metrologie, precum și cu legislația privind protecția consumatorilor, protecția mediului, ajutorul de stat și protecția datelor cu caracter personal.

Pentru asigurarea aplicării prevederilor proiectului, urmează a fi elaborate și aprobate următoarele acte normative ale Guvernului:

a) metodologia și procedura de realizare a analizei economice și cost–beneficiu în domeniul încălzirii și răcirii;

b) metodologia de elaborare a planurilor locale privind încălzirea și răcirea;

c) criteriile generale, metodologia și/sau procedurile pentru determinarea posibilității tehnice și a eficienței din punct de vedere al costurilor a instalării echipamentelor individuale de măsurare și a repartitoarelor individuale de costuri;

d) metodologia de evaluare a soluției alternative bazate pe surse regenerabile de energie în scopul deconectării de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică;

e) clauzele obligatorii ale contractului-cadru privind exercitarea drepturilor de folosință și de servitute și recuperarea prejudiciilor cauzate.

Totodată, actele normative ale Guvernului existente vor fi revizuite și, după caz, modificate sau completate în vederea aducerii acestora în concordanță cu prevederile prezentei legi, inclusiv Hotărârea Guvernului nr. 281/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la prestarea și achitarea serviciilor comunale și necomunale și alte acte normative conexe.

Actele normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică vor continua să se aplice în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi și vor fi revizuite, completate sau elaborate, după caz, în termenele stabilite la art. 61 alin. (5) din proiect.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului va necesita adoptarea unor măsuri normative, administrative, tehnice și operaționale de către Guvern, Ministerul Energiei, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Centrul Național pentru Energie Durabilă, autoritățile administrației publice locale și unitățile termoenergetice, potrivit competențelor stabilite de lege.

Ministerul Energiei va:

- elabora și promova politicile publice necesare implementării legii în sectorul termoenergetic;
- coordona implementarea politicilor și obiectivelor stabilite prin prezenta lege;
- organiza și coordona, în condițiile legii, evaluarea potențialului de încălzire și răcire și actualizarea acesteia;
- coordona elaborarea și implementarea măsurilor privind dezvoltarea sistemelor eficiente de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, promovarea cogenerării de înaltă eficiență, utilizarea surselor regenerabile și valorificarea căldurii reziduale;;

- monitoriza realizarea obiectivelor stabilite în documentele de politici publice și în prezenta lege;
- asigura coordonarea cu alte autorități și instituții publice relevante în vederea implementării prevederilor legii și a angajamentelor asumate în cadrul Comunității Energetice și al procesului de aderare la Uniunea Europeană..

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va:

- elabora, aproba și actualiza actele normative de reglementare în limitele competențelor stabilite de lege,
- acorda, reperfecta, suspenda, relua și retrage licențele în condițiile legii;
- aproba prețurile și tarifele reglementate și va aplica metodologia tarifară;
- aproba și monitoriza planurile de investiții și planurile de dezvoltare ale titularilor de licență;
- monitoriza respectarea cerințelor privind calitatea, continuitatea și eficiența serviciilor de alimentare cu energie termică;;
- monitoriza investițiile reglementate;
- exercita controlul asupra respectării condițiilor de licențiere și a obligațiilor stabilite prin lege și prin actele normative de reglementare;;
- examina plângerile și neînțelegerile în limitele competențelor stabilite de lege;
- monitoriza și raporta indicatorii relevanți ai sectorului termoenergetic.

Centrul Național pentru Energie Durabilă va contribui, în limitele competențelor stabilite de legislație, la elaborarea evaluării cuprinzătoare a serviciilor de încălzire și răcire, la realizarea analizelor cost–beneficiu și la implementarea măsurilor privind eficiența energetică, cogenerarea de înaltă eficiență și utilizarea energiei din surse regenerabile.

Autoritățile administrației publice locale vor elabora și aproba planurile locale privind încălzirea și răcirea, vor asigura corelarea acestora cu documentele locale de planificare și vor coopera cu autoritățile centrale, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Centrul Național pentru Energie Durabilă și unitățile termoenergetice pentru implementarea măsurilor prevăzute de prezenta lege.

Unitățile termoenergetice vor asigura conformarea activităților și infrastructurii la cerințele prezentei legi și ale actelor normative de reglementare, elaborarea și implementarea planurilor de investiții și dezvoltare, realizarea măsurilor de eficiență energetică, modernizarea sistemelor de contorizare și gestionare a datelor, precum și respectarea cerințelor privind calitatea serviciilor și protecția consumatorilor.

Implementarea prevederilor legii va fi monitorizată de autoritățile și instituțiile competente, în limitele atribuțiilor stabilite de legislație, inclusiv prin indicatorii de performanță și mecanismele de raportare prevăzute de prezenta lege și de actele normative de reglementare.

Digitally signed by Grițco Andrei
Date: 2026.10.05 12:03:46 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Secretar general al ministerului */semnat electronic/* **Andrei GRIȚCO**